

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně**: **D. I.**, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze č. j. 5 Az 200/2003 - 28 ze dne 20. 5. 2004,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 5. 2004, č. j. 5 Az 200/2003 - 28, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 22. 10. 2001, č. j. OAM - 8372/VL - 07 - OL4 - 2001, rozhodlo Ministerstvo vnitra tak, že se žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, a že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka rozklad, o němž rozhodlo Ministerstvo vnitra rozhodnutím ze dne 22. 9. 2003, č. j. OAM - 854/AŘ - 2002, tak, že rozklad zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Proti uvedenému rozhodnutí podala stěžovatelka včas žalobu k Městskému soudu v Praze, ve které uvedla, že rozhodnutí správního orgánu napadá v celém rozsahu pro jeho nezákonnost, která spočívá jednak v porušení ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), neboť při posuzování jeho návrhu nebyl zjištěn přesně a úplně skutečný stav věci a učiněná zjištění nepostačovala k správnému posouzení věci, a jednak v tom, že důkazy, které si správní orgán opatřil

pro rozhodnutí, nebyly úplné, čímž došlo opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu. Správní orgán tedy nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval zodpovědět. Stejně tak podle názoru stěžovatelky správní orgán zhodnotil provedené důkazy nesprávně a bez jejich vzájemné souvislosti, čímž porušil § 34 odst. 5 správního řádu. Stěžovatelka proto žádala, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil k dalšímu projednání. Současně s tím požádala dotčený soud o ustanovení obhájce.

O návrhu na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného rozhodl Městský soud v Praze usnesením č. j. 5 Az 200/2003 - 28 ze dne 20. 5. 2004 tak, že návrh na ustanovení zástupce stěžovatelce zamítl. Podle názoru městského soudu totiž v daném stádiu řízení nebyla splněna zákonná podmínka, a to, že ustanovení zástupce je třeba k ochraně práv stěžovatelky. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že ona sama využila svého oprávnění domáhat se přezkoumání rozhodnutí žalovaného soudem a jí podaná žaloba má zákonem požadované náležitosti, zejména návrh obsahuje označení napadeného rozhodnutí, obsahuje důvody a námitky, které ji k podání žaloby vedly, obsahuje i výrok rozsudku. Stěžovatelka tedy svými vlastními úkony učinila vše, co mohla podle právních předpisů učinit k ochraně svých práv, dostatečně kvalifikovaným způsobem se obrátila na soud.

Proti citovanému usnesení podala stěžovatelka včas kasační stížnost, ve které uvedla, že s napadeným usnesením nesouhlasí, protože v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a kvůli špatné znalosti českého jazyka neměla možnost prostudovat tyto změny. Proto žádá zdejší soud, aby napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil a ustanovil ji právního zástupce.

Ačkoli stěžovatelka v podané kasační stížnosti výslovně neuvedla, pro který z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. žádá o přezkoumání napadeného usnesení, z povahy tohoto rozhodnutí je zřejmé, že stěžovatelka napadla rozhodnutí Městského soudu v Praze z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

V řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení městského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobci není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), k tomu srov. rozsudek publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s., může předseda senátu navrhovateli (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že stěžovatelkou podaná žaloba má zákonem požadované náležitosti (obsahuje označení napadeného rozhodnutí, obsahuje důvody a námitky, které žalobce k podání žaloby vedly, obsahuje i výrok rozsudku) a stěžovatelka tedy svými vlastními úkony učinila vše, co mohla učinit k ochraně svých práv, neboť dostatečně kvalifikovaným způsobem se obrátila na soud. S daným hodnocením však nelze souhlasit. Městský soud zjevně vycházel pouze z formálních znaků, jež jsou na podobu žaloby kladeny, aniž by se přitom zabýval tím, zda je předmětná žaloba přezkoumatelná z hlediska řádného uplatnění žalobních bodů. Podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné.

Nejvyšší správní soud poukazuje na již podaný výklad § 35 odst. 7 s. ř. s. v rozhodnutí č. j. 6 Azs 19/2003 - 45, podle něhož právní pomoc v řízení před soudem nelze omezovat toliko na podání žaloby samotné či uvedení žalobních bodů, pro které má být žaloba soudem projednána, a nelze ji tedy omezovat ani na pouhé doplnění žaloby o důvody nové. Skutečnostmi, které nutně musely být při rozhodování o stěžovatelově návrhu na ustanovení zástupce zohledněny, jsou jak hmotněprávní charakter projednávané věci, tak osobnostní poměry stěžovatele včetně úrovně jeho legitimně očekávatelného a předvídatelného povědomí o hmotných i procesních právech, která pro něj z včas podané žaloby vyplývají. Těmito skutečnostmi se soud nezabýval a otázku potřebnosti ustanovení zástupce zkoumal nesprávně toliko ve vztahu k náležitostem žaloby.

Právní otázku související s důvody, jež musí být při rozhodování o ustanovení zástupce zohledněny a s nimiž se soud následně musí řádně vypořádat v odůvodnění svého rozhodnutí, tak Městský soud v Praze posoudil nesprávně, přitom takový postup shledal Nejvyšší správní soud nezákonným.

Ze shora uvedeného důvodu tedy Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Za tohoto stavu se již soud samostatně nezabýval návrhem stěžovatele na přiznání odkladného účinku.

Pokud jde o náklady řízení o kasační stížnosti, rozhodne o nich podle § 110 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze ve svém novém rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2005

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu